

SAJŪDŽIO UŽKULISIAI (24)

Atkelta iš 2 psl.

Taiigi, iš Konstitucijos 119 str. matyti, kad savivaldos teisė nėra esamosios valdžios malonė ar jos suteikiama privilegija.

Konstitucijos 120 str. teigiama, kad valstybė remia savivaldybes. [...] Konstitucijos 123 str. yra nurodyta, kad įstatymu numatytais atvejais ir tvarka savivaldybės teritorijoje Seimas gali laikinai įvesti tiesioginį valdymą. Tačiau nei šiame Konstitucijos straipsnyje, nei kitur nekalbama apie aukščiausios valdžios teisę paleisti savivaldybes.

Konstitucijos saugotojų komisijoje dirbė teisininkai siūlė parengti bei priimti įstatymą, kuriuo būtų reglamentuotas tiesioginio valdymo, iš Seimo ar Vyriausybės, vykdymas. „Kad savivalda negali būti anuliuojama t.y. pakeista administraciniu Vyriausybės valdymu, rodo ir Konstitucijos 119 ir 123 straipsniuose vartojamos skirtingos sąvokos – „valstybės teritorijos administracinis vienetas“ ir „savivaldybės teritorija“. Taiigi, Seimo galios savivaldybių atžvilgiu Konstitucija riboja, versdama realiai laiduoti savivaldos teisę.“

Lietuvos Respublikos Seimas 1993 metų balandžio 15 dieną nutarė Vilniaus miesto savivaldybės tarybą paleisti ir rudenį organizuoti naujus rinkimus. Lietuvos norminių aktų registre yra daug pasakantis įrašas, vaizdžiai demonstruojantis, kokios visuomenės atstovų nuomonės nepaisymo pasekmės. Seimo priimtas dokumentas įsigaliojo po viešo paskelbimo t.y. praėjus trims dienoms. Įsigalioja 1993-04-18

(Negali būti taikomas nuo 1993 09 22, nes prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 123 straipsniui (1993 09 17 Konstitucinio Teismo nutarimas).) Negalioja nuo 2011-10-28“

Valdžios sprendimų maišalyne, kurių galiojimą ir atšaukimą juos jau įvykdžius įtakoja Konstitucinės dvasios arba politikų dvasinė būsena, paprastai cilinis valstybės gyventojas privalo įvertinti. Priešingu atveju išrinktieji greitai apskūrtins, apakins ir užčiaups savo fanus – rinkėjus.

Visuomeninių procesų tyrinėtojai, politologai dažnai kartuoja, kad istoriniai procesai sukasi spirale t.y. politinės mados prašina ir vėl sugrįžta. Jei labai tiesmukiškai įsivaizduotume politinių veikėjų spiralinius viržus, nereikėtų stebėtis kai kurių jų virsmu į prie programinio finansavimo prisigretinančius sliūžus. Pastarieji pamina Konstituciją bei joje įtvirtintas svarbiausias valstybingumo, valdžios galių pasidalijimo, kalbos, šeimos instituto sampratas.

1993-aisiais Visuomeninė Konstitucijos saugos komisija, nagrinėjama Pagrindinio šalies įstatymo pažeidimus, nutarė „viešai paskelbti ir įrašyti juos į Juodąją knygą.“

Įdomu, ar yra išlikusi šį knygą. Manau atėjo laikas atkurti Konstitucijos saugos komisiją ir pratešti įrašus aukščiausiai paminėtoje knygoje. Be to, būtų labai įdomu patirti, kaip į tokį visuomenės žingsnį reaguotų kai kurie anuometinės-sajūdinės komisijos nariai, kurie išsinėrė iš idealizmo ir nušliauzė europinės gerovės link. Spirale.

Spalvė: antradienis

Gerbiamieji Šiaulių regiono gyventojai!

2021 m. gegužės 12 d. vyks Valstybinio lygio civilinės saugos funkcines pratybas „Civilinės saugos sistemos subjektų veiksmams įvykus branduoliniui avarijai Baltarusijos Respublikos teritorijoje esančioje atominėje elektrinėje“. Pratybų metu bus atliekamas gyventojų perspėjimo sistemos techninis patikrinimas, jungiant elektros sirenas. Sirenos bus įjungtos visoje šalyje, jos kaus tris minutes, po to bus perduota informacija gyventojams per Lietuvos radijo pirmąją ir antrąją programas, radijo stotis „Saulės radijas“ ir „RS2“ bei siunčiant pranešimus į mobiliuosius telefonus. Telefonų nustatymus instrukcijos ir daugiau informacijos apie šią sistemą pateikiama adresu: www.gpis.vpgr.lt.

Išgirdę sirenų kauksmą įsijunkite radijo imtuvą ir išklauskite perduodamą informaciją arba perskaitykite ją mobiliuosiuose telefonuose.

Šiaulių priešgaisrinės gelbėjimo valdybos inf.

Vyko Lietuvių kalbos dienoms skirtas seminaras

Vilniaus universiteto Šiaulių akademijos Regionų plėtros institutas (VU ŠA RPI) kartu su Lietuvių kalbos institutu (LKI) surengė Lietuvių kalbos dienoms skirtą mokslinį-praktinį lietuvių kalbos įgūdžių tobulinimo seminarą „Lietuvių kalbos žodžiai: centras ir periferija“.

Seminaras buvo skirtas mokytojams, dėstytojams, daktarams, žurnalistams, redaktoriams, vertėjams ir visiems, kurie domisi lietuvių kalba.

Nuotoliniame seminare dalyvavo per 100 dalyvių iš Lietuvos ir užsienio.

VU ŠA RPI mokslininkė doc. dr. Jolanta Vaskelienė kalbėjo apie lietuvių autorių kuriniuose rastų naujų darybų, semantikos ir vartosenos ypatumus, doc. dr. Rūta Kazlauskaitė – apie naujuosius spalvų pavadinimus.

Pranešimus skaitė ir LKI Bendrinės kalbos tyrimo centro mokslininkės dr. Danutė Liurkevičienė, dr. Jolita Urbanavičienė, dr. Aurelija Gričienienė.

Parengta pagal VU ŠA inf.

Biblioteka nominuota Vinco Aurylos premijai

Tarptautinės vaikų ir jaunimo literatūros asociacijos (IBBY) Lietuvos skyrius antrus metus iš eilės atkreipė dėmesį į Šiaulių apskrityje Povilo Višinskio viešosios bibliotekos projektą „Knygų pristatymo konkursas“ ir už jį nominavo biblioteką Vinco Aurylos premijai, skiriamai už geriausių metų pasiekimų vaikų literatūros, knygos meno, bibliotekos rinkytose literatūros sklaidos ir skaitymo skatinimo srityse.

Asociacija kasmet teikia premijas už geriausias knygas vaikams ir paaugliams. Viena premija skiriama už vaikų literatūros tyrimus ar naktų skaitymo skatinimą.

Premijų laureatai bus paskelbti gegužės pabaigoje per iškilmingą ceremoniją Lietuvos nacionalinėje Martyno Mažvydo bibliotekoje.

Parengta pagal bibliotekos inf.

Ar jau sulaukei skambučio?

Atkelta iš 3 psl.

Vienu metu „tušti“ skambučiai ėmė dusinti

Elektroninėje sistemoje yra sukurtas bendras sąrašas. Jame matosi, kokiam žmogui reikia skambinti. Kiekvienam žmogui skirta registracijos forma.

Yra sukurti atskiri duomenų „debesys“ pagal įstaigas, registruojama į šešias vakcinavimo centro kabinas. Žmonės kviečiami iš skirtingų sąrašų. Jeigu matome, kad nori „Pfizer“ arba „Moderna“ gamintojų vakcinos, tai atidedame, nes svarbias valstybės funkcijas atliekantis prekybininkai, pareigūnai, kiti skiepijami tik su „AstraZeneca“ gamintojo preparatu. Kai bus gauta „Pfizer“, grįšime prie šių sąrašų.

Saulius pripažįsta, kad sąrašai kartais maišosi, nes nėra vieningos sistemos, kurioje matytųsi tas pats žmogus. Jis gali atsidurti keliuose atskiruose informaciniuose „debesyse“.

Pavyzdžiui, žmogus pats užsiregistruoja, kaip prekybininkas, jį užregistravo jo žmonė ir dar jis yra poliklinikos sąraše, kaip turintis lėtinį ligų. Jis atsirado keliuose sąrašuose. Arba konkretus kuriozas – žmogus priklausė Dainų poliklinikai ir prieš metus perėjo į Centro. Tai jam skambina ir viena, ir kita poliklinika, ir dar jį kviečia į vakcinavimo centrą.

„Paskambini, o jis sako: ne, aš jau paskiepytas. Ir stebisi, kaip mes patys neatsipaistom, kam skambinom, kam – ne. Mes neprieiname prie e-sveikatos ir nematome, kad jis paskiepytas“, – aiškina vedėjas.

Arba žmogus užsiregistruoja per savivaldybės tinklalapyje esančią formą. Nesulaukęs skambučio, po

savaitės jis tą formą užpildė dar kartą ir taip atsirado dviejuose sąrašuose.

S. Vaivada apgailestavo, kad ne visi darbdaviai elgiasi atsakingai. Kartais vadovas pateikia darbuotojų sąrašą, neinformavęs pačių darbuotojų, kad bus siūdoma skiepytis. Iš tiesų, tai darbovietė turėtų pateikti sąrašus tik tų asmenų, kurie sutinka skiepytis.

„Gaunama didžiausias jonių sąrašas, kur nurodyta, kad nesvarbu, kokia vakcina darbuotojus skiepyti. Paskambini žmogui, o jis klausia: „Kodėl tu man skambini? Iš kur gavote mano kontaktus. Man niekas nieko darbe neskakė ir aš dar nesu apsisprendęs dėl skiepimosi. 100 žmonių perskambini ir sutinka 2-3. Sugaišti daug laiko“, – savo patirtimi dalijasi biuro atstovas.

Kur kas efektyviau dirbama, kai žmonės sąrašuose – atrinkti skiepių pagedaujantys žmonės, prie jų pavardžių surašytos konkrečios vakcinos. Matai, kad parašyta „Pfizer“, tai jiemis tuo metu ir neskambini, jei jos nėra.

Tačiau tam, kad sukviestum apie 200 žmonių per dieną paskiepyti su „AstraZeneca“ gamintojo vakcina, tenka perskambinti 1000-1500 žmonių. Ja skiepytis labiau sutinka jaunesni žmonės. Anksčiau prikalbindavo skiepytis 1 iš 5 gyventojų, vėliau 1 iš 10, o dabar jau reikia pasistengti dar labiau, ypač jei skambina pagyvenusiems arba lėtinėmis ligomis sergantiesiems gyventojams. Didesnė dalis yra laukiančių „Pfizer“. Pastaruoju metu procesas truputį pagerėjo, nes gaunama daugiau šio gamintojo vakcinų.

„Sveikintinas dalykas, kad „AstraZeneca“ vakcina pradėjo skirti kitoms tikslinėms grupėms. Vieno metu atrodė, kad dūstam. Skam-

binam, skambinam, prašvaitės nėra, mūsų žmonės pradeda išsiseimi. Dingsta tipas skambinti, kai tau iš 10, 20 skambučių niekas nesutinka“, – pasakojo skyriaus vedėjas.

Emocijos, veikla po darbo valandų, nuovargis...

S. Vaivada sakė suprantant, kokia yra situacija ir kad biuras privalo padėti miestui, tačiau apgailestavo, kad mažiau laiko lieka tiesioginiam darbui, o, nežinūrnt nieko, ministerija rezultatų reikalauja ne pastresnį nei anksčiau.

Dalis užsiemimų vyksta nuotoliniu būdu, tačiau juos vistiek privalo vykdyti. Pavyzdžiui, fizinio aktyvumo, mitybos pratimai, širdies-kraujagyslių, diabeto prevencinės programos turi vykti. Pamažu tos veiklos grįžinėja. Biuro darbuotojai laukia žmonės vakcinacijos, kad patys žmonės galėtų registruotis, nebereikėtų jiems skambinti.

Dabar vienu metu iš 12 Sauliaus vadovaujamo skyriaus darbuotojų telefono skambučiai registruoti skiepijami gali 5-6.

„O kur dar emocijos, veikla po darbo valandų, nuovargis...“

Saulius pasakojo, kaip jo kolega skambino senyvai moteriškai, bet ji neatsiliepė. Perskambino dar kartą. Tačiau turi nepamiršti, kad tai dienai yra konkretus skaičius vietų. Jis šio darbo pabaigos paprastai užsipildo. Prie neatsiliepusių žmogaus, pasižymi, kad jam reikės skambinti kitą dieną. Rade praleista skambutį žmonės pradeda vėl perskambinti, tačiau jau vietų skiepytis nebėra.

Taip buvo ir šį kartą. Vakare perskambines moteriškės sūnus, sužinojęs, dėl ko buvo skambin-ta, sako: gerai, mes galim rytoj ateiti.